

Parcs Naturals de la Comunitat Valenciana

Nº 08. OCTUBRE - DESEMBRE 19

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la marjal
de pego-oliva

Ullals

INFO trimestral del Parc Natural de la Marjal de Pego-Oliva

01

MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

01. Narcís

02. Lluents- Fundació Global
Nature

03

EDUCACIÓ I INTERPRETACIÓ

03. Campanya Comunicació
Residus Zero a la Marjal.

04. Equip Educadors
Ambientals al complet.

05

COMUNICACIÓ I DIVULGACIÓ

05. L'hivern i la migració de
les aus

06. Les aus migratòries del
Parc Natural de la Marjal de
Pego Oliva.

07

NOTÍCIES I AGENDA

07. Junta Rectora

08. Properes activitats.

08. Recorda: Tu pots
participar.

MANTENIMENT I CONSERVACIÓ

NARCÍS PEREZLARAE

Narcissus perez-larae, és una planta de la família Amaryllidaceae **inclosa, per la seua raresa, en l'Annex del Catàleg Valencià d'Espècies de Flora Amenaçades**, amb la categoria "d'En Perill d'Extinció". La seua distribució a la Comunitat Valenciana es redueix al territori Diànic, més concretament a la zona compresa entre els municipis de Dénia, Gata, Oliva i Pego, per tant, tenim el deure de protegir-la.

Des del Parc Natural fa anys que anem fent replantacions d'aquesta espècie. Aquesta planta passa gran part del seu temps de vida soterrada en forma de bulb, per això s'ha de fer el cens quan surt la fulla o quan floreix. A més a més, pot tardar un parell d'anys en traure la fulla i la flor i quedar-se latent baix de terra, així que, les que vam plantar l'any passat no podrem fer-les-hi el seguiment fins a 2020 o 2021.

L'equip del Parc Natural es va reunir el mes passat per fer el cens de les poblacions que tenim des de fa més temps i per tant ja sabem que han de florir.

Així i tot, és una prospecció difícil de fer, perquè aquesta planta és menuda i si hi ha molta vegetació és quasi impossible de veure-la. En aquesta ocasió no vam trobar cap exemplar en flor, sí algun amb la flor seca. La majoria dels exemplars que vam trobar van ser gràcies a les fulletes que pareixen fils. En total, **aquest any hem trobat 141 exemplars** i l'any que ve tornarem per a veure si les últimes replantacions han tingut èxit.

LLUENTS I LA FUNDACIÓ GLOBAL NATURE

Durant el mes de Novembre i part de Desembre, hem comptat amb el suport de David, treballador de la Fundació Global Nature. Si heu passejat per la Marjal, podreu haver-ho vist pujat en un vehicle, si més no, curios. Esperem que no us hàgeu espantat, ja que nosaltres també pensem que va pujat en una espècie de tanc aquàtic digne de l'equip A, però gràcies a aquest atípic artefacte ens ajuda a eliminar part del senill, la bova i la resta de vegetació aquàtica que hi ha dins de l'aigua i té difícil accés.

D'aquesta forma, **podem ampliar els lluents i millorar l'hàbitat per a l'àguila pescadora**, que necessita aquests espais oberts per a poder pescar a les seues preses. Aquest és el motiu pel qual David ha estat solcant les aigües de la Marjal, perquè la Fundació Global Nature és un dels participants en el projecte "El retorn de l'àguila pescadora".

Aprofitem l'oportunitat per a felicitar-los perquè enguany han rebut **el Premi Internacional Ramsar a la conservació d'aiguamolls**, sent la primera entitat espanyola a rebre'l, un ben merescut reconeixement pels seus 25 anys de treball restaurant els ecosistemes aquàtics. És llarga la seua trajectòria i la seua dedicació, i des d'ací, els agraïm la seua labor.

FUNDACIÓN
GLOBAL NATURE

Si us interessa saber més, podeu buscar informació en:

<https://fundacionglobalnature.org/>

<https://fundacionglobalnature.org/la-fundacion-global-nature-primera-entidad-espanola-en-recibir-el-premio-internacional-ramsar-a-la-conservacion-de-humedales/>

<http://www.parquesnaturales.gva.es/va/web/pn-marjal-de-pego-oliva/croniques-de-la-pescadora>

EDUCACIÓ I INTERPRETACIÓ

CAMPANYA RESIDUS ZERO A LA MARJAL

Al mes de novembre vam iniciar una nova campanya de Comunicació Ambiental l'objectiu de la qual és sensibilitzar als grups que sol·liciten visitar el Parc Natural sobre la importància de reduir els residus en els esmorzars i com poden dur-lo a terme amb xicotets gestos, però, d'on sorgeix aquesta iniciativa?

Actualment altres espais naturals de la CV tenen campanyes similars, nosaltres ens hem inspirat en el **Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana**, que al seu torn es va inspirar en AL PATI RESIDU ZERO una iniciativa de **Teachers for Future Spain** que es va iniciar amb el projecte educatiu Cooltureco que desenvolupen xiquets i xiquetes de 5é de primària a Galícia i que s'enfoca en la cultura i l'ecologia, consisteix a motivar a l'alumnat perquè en els seus esmorzars o berenars no hi haja residu, o almenys, el mínim possible.

Ens vam decidir a preparar aquesta campanya perquè al novembre se celebrava la **Setmana Europea de Prevenció de Residus**, que és una iniciativa amb l'objectiu de promoure i implantar durant una setmana accions de sensibilització sobre recursos sostenibles i gestió de residus, així que des del Parc Natural de la Marjal de Pego Oliva continuem treballant per fer d'aquest territori un lloc millor.

Si vols aprofundir en el tema, no dubtes a consultar:

<https://teachersforfuturespain.org/que-hacemos/recreos-residuo-cero/>
<https://www.ewwr.eu/es>

"CAMPANYA PER A REDUIR ELS RESIDUS EN ELS ESMORZARS"

"CAMPAÑA PARA REDUCIR LOS RESIDUOS EN LOS ALMUERZOS"

5 COSES QUE POTS FER QUAN VISITES EL PARC NATURAL DE LA MARJAL DE PEGO-OLIVA:

5 COSAS QUE PUEDES HACER CUANDO VISITES EL PARQUE NATURAL DE LA MARJAL DE PEGO-OLIVA:

TRIA UNA BOTELLA O CANTIMPLORA REUTILITZABLE.
ESCOGE UNA BOTELLA O CANTIMPLORA REUTILIZABLE.

PER A EMBOLICAR L'ESMORZAR POTS UTILITZAR LA CARMANYOLA REUTILITZABLE O ELS PORTA ENTREPANS ECOLÒGICS.
PARA ENVOLVER EL ALMUERZO PUEDES UTILIZAR EL TUPPER REUTILIZABLE O LOS PORTABOCADILLOS ECOLÓGICOS.

UNA BONA OPCIÓ PER A ESMORÇAR ÉS LA FRUITA DE TEMPORADA.
UNA BUENA OPCIÓN PARA ALMUERZAR ES LA FRUTA DE TEMPORADA.

SI ET SOBRA UNA MICA DE L'ESMORZAR POTS GUARDAR-LO PER A MÉS TARD O COMPARTIR-LO.
SI TE SOBRA ALGO DE ALMUERZO PUEDES GUARDALO PARA MÁS TARDE O COMPARTIRLO.

EVITA ELS PRODUCTES DE BRIOXERIA INDUSTRIAL, SNACKS, SALATS, SUCS CONCENTRATS...A MÉS DE CONTINDRE SUCRES I GREIXOS GENEREN MASSA RESIDUS.
EVITA LOS PRODUCTOS DE BOLLERÍA INDUSTRIAL, SNACKS, ZUMOS CONCENTRADOS...ADÉMÁS DE LOS AZÚCARES Y GRASAS QUE CONTIENEN, GENERAN UN MONTÓN DE RESIDUOS.

Més informació a / Más información en:
parque_pegooliva.gva.es - 679 195 227

@GVAParcs

GVAParcsNaturals

parquesnaturales.gva.es

GENERALITAT VALENCIANA

EQUIP D'EDUCADORS AMBIENTALS AL COMPLET

Donem la benvinguda a **Silvia Raya**, la nova educadora ambiental que ha començat a treballar aquesta tardor amb nosaltres. Aquesta manxega de naixement i alacantina d'adopció amb experiència en el món de l'Educació Ambiental i dels Espais Naturals Protegits ve amb molta energia i motivació per a treballar en aquest bell entorn.

Aquesta incorporació suposa tindre l'equip al complet.

A més a més, comptarem amb l'ampliació d'horari d'atenció als visitants del Parc, i per tant una millora en el servei a visitants, usuaris, i en general a qualsevol persona que vinga al Parc Natural.

Així doncs, l'oficina del Parc Natural situada en el C/ del Llavador nº5, estarà atesa per a qualsevol que ho sol·licite prèvia cita per telèfon en el 679195227. A més a més, es dóna continuïtat a l'atenció al punt d'informació de la Muntanyeta Verda, que està oberta al públic en general, tots els, dilluns, dimecres i divendres de 11,30 a 14,30 hores, **això sí, quan finalitzen les obres de millora!** Informarem degudament de l'obertura quan arribe el moment.

L'HIVERN I LA MIGRACIÓ DE LES AUS

Amb l'arribada de l'hivern, són moltes les espècies de fauna (papallones, peixos, tortugues...) que decideixen abandonar el seu hàbitat per a buscar altres zones més càlides on poder passar aquest període més fred. En el cas de les aus no és una excepció, però, gràcies a la seva capacitat de volar i de realitzar recorreguts de llarga distància fan que les anomenades "rutes migratòries" siguin cas d'estudi. Tanmateix, no totes les aus són migratòries i es poden classificar en 4 grups diferents:

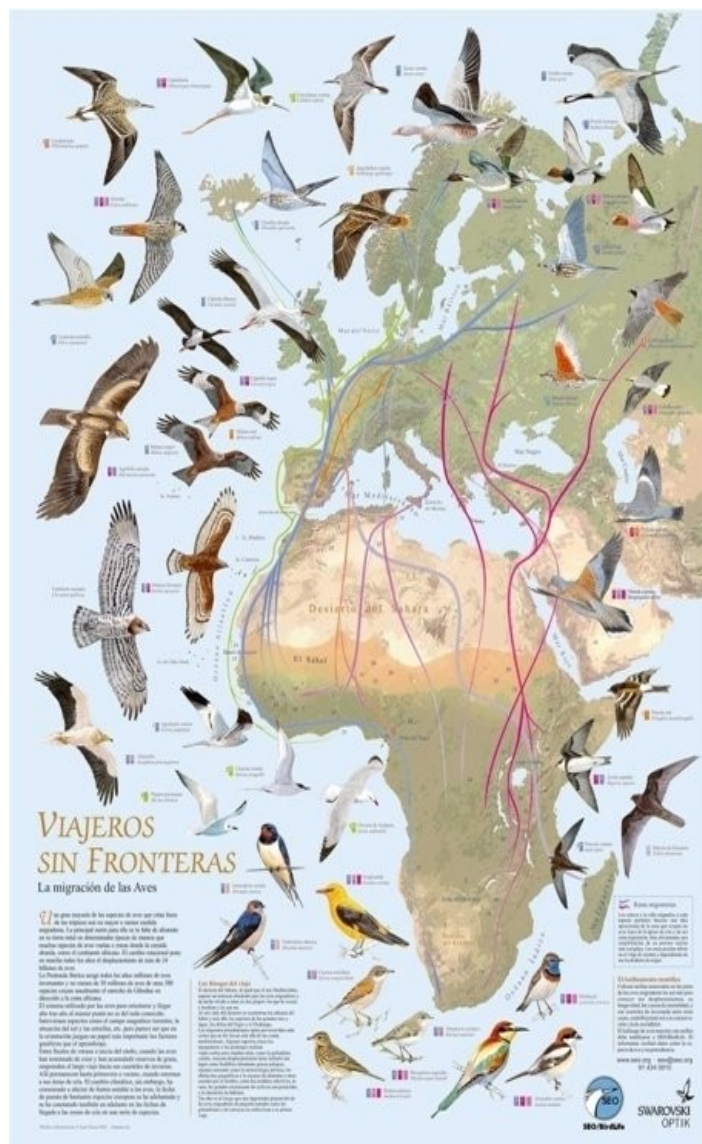
- **Sedentàries:** No realitzen cap moviment migratori, per la qual cosa, les podem observar durant tot l'any en un mateix territori.
- **Estivals:** Es poden observar únicament durant l'època de reproducció. Aquestes aus solen arribar a Europa entre finals de març i principis de maig, procedents de l'Àfrica.
- **Hivernants:** Es poden observar únicament en hivern. Realitzen moviments des de zones de major latitud (Nord d'Europa) fins a zones amb una latitud menor (Península Ibèrica o Àfrica).
- **De pas:** Aus migratòries que no passen l'hivern al nostre territori, però, que realitzen parades de poca duració en algunes zones de la nostra regió per a descansar o buscar aliment.

Per què migren? El principal factor que limita la migració de les aus no és la climatologia en sí, sinó, la disponibilitat d'aliment. Les baixes temperatures i les fortes nevades en moltes zones del Nord d'Europa, deixen sense aliment a moltes espècies d'aus que hi habiten. Per aquesta raó, es veuen obligades a realitzar llargues distàncies fins a zones on la climatologia és més favorable i, en conseqüència, existeix una major disponibilitat d'aliment.

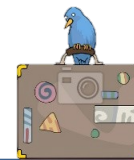
Quines rutes utilitzen? Aquests tipus de desplaçaments es realitzen en tots els continents, però, la migració que nosaltres observem (Nord d'Europa – Àfrica) és una de les més complexes. Si ens fixem en la imatge, les rutes dibuixades per les aus són majoritàriament intercontinentals. Açò es degut a l'elevat risc que suposa creuar grans extensions de mar, ja que, en cas de climatologia adversa, no existeix la possibilitat de refugiar-se.

Com s'orienten? Algunes de les hipòtesis que justifiquen les rutes migratòries de les aus són les següents:

- Ruta gravada genèticament en cadascun dels exemplars.
- Camp magnètic terrestre.
- Posició del sol, la lluna i les estrelles.
- Llum polaritzada i ultraviolada.
- Reconeixement d'accidents geogràfics.
- Ones sonores reflectides.
- Olfacte i gust.

Imatge: Rutes migratòries (Font: SEO Birdlife)

LES AUS MIGRATÒRIES DEL PARC NATURAL DE LA MARJAL PEGO-OLIVA

Àguila pescadora (*Pandion haliaetus*)

És una espècie de l'ordre dels accipitriformes què es distribueix àmpliament per l'hemisferi nord, majoritàriament al nord d'Europa i Rússia. Les poblacions reproductores de la mediterrània son fonamentalment sedentàries, encara què els exemplars joves son dispersius, és a dir, realitzen moviments anàrquics de fins a 3.000 km, però, tornen a les zones on van néixer per a reproduir-se, com és el cas de la nostra àguila Lujji. En canvi, les poblacions nòrdiques sí son migratòries, realitzant rutes fins l'Àfrica tropical, realitzant alguna parada en el nostre territori i, fins i tot, quedant-se a hivernar.

Joan Sala Bernabeu

Àguila calçada (*Aquila pennata*)

Espècie de la mateixa ordre que l'àguila pescadora, amb un comportament migratori molt semblant. Normalment emigren a Àfrica, procedents del nord d'Europa, però, alguns exemplars (8-10 individus) passen l'hivern a la Marjal de Pego-Oliva.

Manuel Rodríguez Molina

Agró blanc (*Egretta alba*)

És una espècie de l'ordre dels pelecaniformes què cria de forma local al centre i est d'Europa, sobretot, al sud-est (delta del Danubi, Turquia, aiguamolls al voltant dels mars Negre i Adriàtic). En general, la població europea és migradora de curta distància, hivernant en la conca Mediterrània, al nord d'Àfrica, i inclús a les zones més al sud del Sàhara. Els exemplars més joves es dispersen en totes les direccions després de deixar el niu (al voltant de juliol), realitzant recorreguts de fins a 400 km.

En pocs anys, ha passat de ser una espècie accidental a ser un hivernant regular, amb una població en creixement continu. La població europea d'aquest agró s'estima en 14.000-19.000 parelles reproductores. La població del nostre territori s'aproxima a les 10 parelles. En hivern, no és pot considerar una espècie molt abundant. Al Parc Natural de la Marjal de Pego-Oliva es poden observar de 5 a 10 exemplars, encara què, la població sembla a l'alça en els darrers anys.

Pit-blau (*Luscinia svecica*)

Espècie de l'ordre dels passeriformes què cria en zones del nord d'Europa, especialment la Península Escandinava, i algunes zones de muntanya més al sud. Durant l'hivern la podem trobar freqüentment en el Parc Natural de la Marjal de Pego-Oliva, on passa els mesos més freds (d'octubre a març). A l'estiu, torna al seu territori de cria.

JUNTA RECTORA

El **26 de Novembre** va tindre lloc la Junta Rectora ordinària del Parc Natural de la Marjal de Pego- Oliva. La Junta va estar dedicada a presentar la Memòria de gestió del Parc del 2018 per part del Director-Conservador.

De la Memòria del 2018 es va destacar el seguiment i les plantacions de *Narcissus perezlarae*, comentant que uns dels objectius és consolidar la població al Parc Natural, continuem amb la millora de les poblacions de nenúfar blanc i **va remarcar el nou redescobriment de l'espècie *Lemna trisulca* la qual es pensava que estava extinta al Parc des de feia 21 anys**. Quant a la fauna, va comentar el balanç actual de la situació d'espècies. El reforç poblacional de les anguiles, el Pla de Recuperació de l'arrellot de marjal i va destacar el projecte que ha començat aquest estiu de reintroducció de l'àguila pescadora. També va fer referència a la situació de les espècies invasores al Parc, un dels problemes de gestió més importants. Es van detallar els treballs efectuats per les brigades en l'eliminació d'espècies exòtiques i altres tasques. Va mencionar la incorporació de dues persones més a l'equip de la Brigada en 2018. Finalment, va fer un balanç dels programes de Comunicació, Educació i Participació Ambiental al Parc i un resum de la gestió i organització en general.

A continuació, el segon punt proposat pel President de la Junta Rectora tractava de determinar els temes o punts bàsics sobre l'aigua a l'espai protegit perquè hi haja un diàleg, després de l'exposició de bona part dels membres i del consegüent debat, **es va aprovar la creació d'una Comissió de l'Aigua** per a treballar en aquests temes en més profunditat, la qual es va constituir el dia 19 de Desembre.

PROPERES ACTIVITATS:

Continuem preparant activitats, tenim programades per als pròxims mesos una activitat relacionada amb el **Dia de l'Arbre** i una altra per al **Dia Mundial dels Aiguamolls**, que enguany té com a lema «Els aiguamolls i la biodiversitat».

Si vols saber més sobre les activitats, consulta la nostra web o inscriu-te en la nostra llista de distribució, [ACÍ](#).

RECORDA: TU POTS PARTICIPAR!

No oblidés que pots aprofitar estes fulles per publicar fotos, articles, col·laboracions... en definitiva, que el butlletí puga ser un lloc de trobada de tots els que estimem la Marjal.

Per fer-nos arribar el que vos agradaria que publicàrem en aquestes pàgines trimestrals, ho podeu enviar per correu electrònic a la direcció de parque_pegooliva@gva.es.

Redacció: **Equip Tècnic de la Marjal de Pego-Oliva**

Generalitat Valenciana
Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural
C/ Llavador nº 5.
C.P.:03780, Pego. Alacant.
Telf.: 679195227
e-mail: parque_pegooliva@gva.es
web: <http://parquesnaturales.gva.es>

GENERALITAT
VALENCIANA

parc natural
de la marjal
de pego-oliva

